

פתרון הבחינה בספרות, 2 יח"ל, מועד קיץ 2009

שאלונים: 904441, 005

מוגש על-ידי: בתיה לוינסון נועה לבנה-שכטר ואילנית שני
מורות לספרות ברשת בתי הספר של יואל גבע

התשובות הן בנקודות בלבד, על הנבחן לפרט את הדברים

מהפרקים הראשון, השני והשלישי היה על הנבחן לענות על שאלות בשני פרקים בלבד, לפי ההוראות בכל פרק.

פרק ראשון – שירה (שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, שירת המאה ה-20)

על נבחן שבחר בפרק זה (שאלות 1-17), היה לענות על שתי שאלות, כל שאלה על שיר מאת משורר אחר.

שירת ימי הביניים

שאלה מספר 1

"ראה שמש" / שלמה אבן-גבירול

- תמונת הטבע היא תמונת שקיעת השמש שמתפתחת לאורך השיר. לאור תמונה זו, נדמה בקריאה ראשונה שזהו שיר טבע, אבל בבית האחרון מתבררת משמעותו האמיתית של השיר כשיר קינה על מות יקותיאל.
- סיום השיר מאיר את הרמזים מטרימים לנושאו האמיתי, אלה האיזכורים המקראיים וגם תמונת השקיעה עצמה שאינה אופיינית לשירי טבע.
- על הנבחן להסביר את התפתחות תמונת הטבע לאורך השיר שנעשית באמצעות תיאורי צבעים, דימויים, האנשות וכו'.
- יש להסביר את האיזכורים "תולע" ספר ישעיהו, תיאור גופת המת שמכוסה "רימה ותולעה" ו"תפשט" מילה שמופיעה במקרא בהקשר של הסרת בגדים מהחללים למשל בשמואל א'.
- רמזים אלה תורמים לאווירת המוות בשיר.
- כדאי לסכם את התשובה במשמעויות הסמליות.

שאלה מספר 3

"כתנת פסים" / משה אבן-עזרא

- תיאור הגן מאופיין בהאנשות ובאלוזיות : פרטי הגן מתוארים כלובשים בגדים מלכותיים, חגיגיים, מפוארים וצבעוניים וזאת באמצעות האלוזיות "כתנות פסים", "מעיל תשבץ". בנוסף, התרוממות הרוח והשמחה מוצגות גם באמצעות תיאורי העצים ה"משוויצים" והפרחים הצוחקים.
- גם תיאור השושן, המהווה את שיא יופיו של הגן מתואר באמצעות האנשות ואלוזיות הקשורות ביוסף ויהויכין מלך יהודה.
- יש להדגים ולפרט את ההאנשות והאלוזיות.
- התיאור משמש דרך שכנוע להזמנה למשתה היין הן בשל חגיגות התיאור והאווירה הנהנתנית העולה ממנו והן בשל התיאורים והאלוזיות הקשורים בשחרור וחופש.

שירת המאה ה-20

שאלה מספר 7

"לא רגעי שנת, טבע" / שאול טשרניחובסקי

- הדובר בוחר לנוד "למקום שם משברים ינאקו למקום צוקיו ירים צור אדיר ושב", היות ונפשו אבלה והוא מיואש, הוא יוצא לנופים האדירים שבטבע כדי לשאוב כוח.
- שורות אלה מסיימות את חלקה הראשון של הסונטה, בה פונה הדובר לטבע מעמדת הערצה ותיאר את נופיו האדירים מהם הוא שואב השראה. הדובר לא מחפש בטבע שלוה אלא רגש, סערות קרב ועוצמה.
- מול הטבע החזק מתואר האדם החלש, בלשון ציורית: "פצעו זועקים", "תקוותיו נובלות כשושן" ובחולשתו הוא יוצא לטבע למקום המפגש בין הגלים לסלעים.
- חלקה השני של הסונטה מתאר את החוויה של הדובר מול נוף זה. הדבר מודגש באמצעות התיאורים בפתחה של שני הבתים האחרונים: "אז בושתי מגלים..", "מצורים נכלמתי..".
- הדובר חש את אפסות האדם מול מאבק האיתנים בין הגלים ובין הסלעים.
- על הנבחן לתאר את שתי התמונות בחלק זה.

שאלה מספר 10

"ירשה" חיים גורי

- סיפור העקדה בשיר שונה מסיפור העקדה המקראי בכמה אופנים :
 - הסיפור בשיר מדגיש את בגידת אברהם בבנו, הפניית גבו אליו, לעומת הסיפור המקראי המדגיש בהערצה את אמונתו העיוורת של אברהם באלוהים.
 - הסיפור בשיר מתחיל מההתרחשות האחרונה שבסיפור המקראי – הגעת האיל.
 - הסיפור בשיר לא מקבל את התיאור האוטופי של המשך חייו של יצחק לאחר העקדה. לפי השיר, יצחק חי בטרומה לאחר שאביו ניסה לעקוד אותו. טראומה וכאב שהוריש לצאצאיו מאז ועד היום.
- המשמעות הרגשית והרעיונית הנובעות מהשוני בין הסיפורים :
 - בעוד שבמקרא סיפור העקדה הוא סיפור מופת על אמונה באל הרי שבשיר סיפור העקדה הוא סיפור אימה על בגידה של אב בבנו.
 - השיר מוחא על המיתוס ההרסני הקיים בבסיס האתוס הציוני – הקרבת הבנים.

שאלה מספר 14

"שיר זהרה אלפסיה" ארז ביטון

- המחאה בשיר מופנית כלפי החברה הישראלית על מוסדותיה, אשר לא השכילה לקלוט את העלייה של יהודי צפון אפריקה על תרבותה המזרחית המפוארת ואף דחקה אותה לשוליים, לפריפריה תוך שהיא גוזרת עליה חיים של עוני, עליבות והיעדר שייכות.
- המחאה מעוצבת דרך סיפור חייה של הזמרת האגדית זהרה אלפסיה, המהווה מטונימיה לעלייה המזרחית ותרבותה. סיפור חייה מתואר בשיר דרך הניגוד העז בין עברה המפואר להווה העלוב והמדכא בו היא חיה.
- יש לפרט כיצד מעוצב סיפור העבר בתשע השורות הראשונות (חזרה, תמונה, ריבוי פעלים) לעומת תיאור ההווה בהמשך השיר (התיאור ההולך ומצטמצם וריבוי המטונימיות).
- המחאה נוצרת באמצעות ההצדעה לדמות לכל אורכו של השיר והמיוחד בסיומו.

פרק שני – סיפור קצר

על נבחן שבחר בפרק זה (שאלות 18-20), היה לענות על שתי שאלות.

סיפור קצר

שאלה מספר 18

"הרופא וגרושתו"

- אפשר להדגים כל אחד מיסודות אלה על הסיפור "הרופא וגרושתו" מאת עגנון. הנבחן התבקש לבחור שניים מהיסודות ולהסביר את תרומתם לבניית המשמעות.
- אנלוגיה - בסיפור אנלוגיה בין הרופא לבין דינה, שמדגישה את הניגוד ביניהם. אנלוגיה זו נבנית לאורך הסיפור באמצעות התנהגותם של השניים ובאמצעות המוטיבים ומסייעת באפיון דמותו של הרופא כדמות מקובעת, שאינה משתנה גם שנים רבות לאחר ההתרחשויות.
- רמז מטרי - בסיפור רמזים מטרימים בפרק הראשון, שמשמעותם מתבררת בקריאה שניה ותורמת לאפיון דמותו של הרופא - החולה: עיניה "תכלת שחורה", הייתי כאחד החולים, תיאור מנהל בית החולים, שמת לימים במחנה ריכוז ועוד.
- מוטיב - בסיפור מספר מוטיבים שתורמים גם הם לעיצוב הדמויות והמשמעות: מוטיב הפרחים, מוטיב החשמליות, מוטיב העיניים ועוד..
- נקודת מפנה - הסיבוך בעלילה הוא נקודת מפנה: דינה מגלה לרופא את סוד עברה, מכאן ואילך מתעצבת מערכת יחסים חולנית בין השניים, קנאתו האובסיסיבית של הרופא מעבירה אותו על דעתו.
- באמצעות שנים מיסודות אלה היה צריך לכתוב חיבור על הסיפור ובו לתאר את מערכת היחסים בין הרופא לבין דינה, להתייחס לפער הזמן בין העבר בו התרחשו הדברים לבין ההווה בו הרופא מספר אותם, להצביע על טירופו של הרופא.

"פנים אחרות"

- במרכז הסיפור תהליך המודעות שחוה הגיבור, מיכאל הרטמן, בעקבות הגירושים מאשתו טוני.
- ניתן לכתוב על שניים מהיסודות הבאים כתורמים למשמעות הסיפור –
 1. מוטיב האור - משקף את בקיעת המודעות.
 - מוטיב הזוגות כמשקף את התשוקה הסמויה בין בני הזוג.
 2. אנלוגיה ניגודית בין הרטמן לטוני המצביעה על הסיבה להיעדר התקשורת.

3. נקודת מפנה- הרטמן מתחיל לספר לטוני על עסקיו, מה שלא עשה מימיו. מכאן ואילך מתחיל תהליך המודעות וההתקרבות.

שאלה מספר 19

"יום נפלא לדגי בנה"

- אפשר לענות על שאלה זו באמצעות סיפורו של סלינגר "יום נפלא לדגי בנה".
- עלילת הסיפור מבוססת על תפיסה מוטעית של המציאות בעיני מיוראל דמות מרכזית בסיפור, אישתו של סימור גלאס הגיבור, המכונה: "הנערה".
- מיוראל מייצגת חברה אמריקנית החומרנית, שמעמידה בראש סולם הערכים את פולחן הגוף והנהנתנות. תפיסתה המוטעית את המציאות מתבטאת ביחסה לבעלה שחזר ממלחמת העולם השנייה, כשהוא לוקה בהלם קרב.
- על הנבחן לתאר את מיוראל ואת תפיסתה המוטעית באמצעות סצינת הפתיחה ושיחת הטלפון בינה לבין אימה.
- יש לתאר גם את סימור גלאס איש הרוח, ששונה מאישתו ומהחברה הסובבת אותו ולהתבסס על איפיונו באמצעות הדמויות האחרות ובאמצעות התנהגותו.
- יש לסכם את התשובה בכך שלא חלה התפכחות בדמותה של הנערה, דבר הבולט במיוחד בסצינת ההתאבדות הנעשית לצידה כשעיניה עצומות, והיא ישנה.
- דווקא היעדר ההתפכחות של הדמות מעצים את הביקורת החברתית ואת תחושת חוסר המוצא בה מסתיים הסיפור.

"דבר קטן וטוב"

- שתי דמויות שתופסות את המציאות באופן מוטעה הן אן והאופה. ניתן לכתוב על שניהם.
- אן שופטת את האופה בסצנה הפותחת לפי מראהו, מעמדו ומקצועו. היא מזלזלת בו ומתנשאת מעליו במחשבתה. יחס זה נובע גם מפערי המעמדות, אך גם מיחסו הקר והמנוכר. בסצנה המסיימת היא מגיעה למאפייה מלאת זעם, לאחר שגילתה כי הוא זה שהטרידם טלפונית בזמן שהותו של סקוטי בביה"ח ולאחר מותו. אולם השינוי ביחסו, האמפטיה, הסולידאריות והנדיבות האנושית שהוא מפגין כלפיה וכלפי בעלה מהווים עבורה נחמה ראשונה מאז פקד אותה האסון.
- האופה עובר שינוי והתפכחות במהלך הסיפור. הוא עצמו מעיד על כך ששכח מה זה להיות אדם. המפגש עם הזוג וייס והאסון שפקד אותם מזמן עבורו אפשרות לשינוי.
- בהצגת הדמות שבחרת יש לפרט היטב על כל אחת מסצנות הפתיחה והסיכום.

שאלה מספר 20

"חיזו בטטה"

- יש לתאר את המציאות המשפחתית, פסיכולוגית, חברתית בה חי אדי.
- חיזו מתמודד עם המציאות הזו הן באמצעות הניסיון לשמר על שלמות המשפחה, המהווה כביכול כוח מול עולם החוץ, והן באמצעות ההכחשה והעיוורון שהוא מסגל לעצמו: הקטע מתאר כביכול הרמוניה משפחתית, שלוה וסיפוק- כל אלו אינם מאפיינים את הבית המחניק והיחסים הסמביוטיים בתוך המשפחה.
- התמודדות זו שונה בתכלית מהתמודדותו של אחיו שמעון שרואה נכוחה את העיוות במשפחה ומנסה לפרוץ את המרחב הביתי המחניק והמסרס.
- יש לתאר בהרחבה, תוך מתן דוגמאות מסצנות מפתח, את התמודדותם של אדי ושמעון עם המציאות הקשה בה הם חיים בסיפור כולו ואת ההבדל ביניהם.

פרק שלישי – רומאן ונובלה

על נבחן שבחר בפרק זה(שאלות 21-24) היה לענות על שאלה אחת

רומאן עברי, רומאן מתורגם, נובלה עברית או מתורגמת

שאלה מספר 21

"חצוצרה בוואדי"/ סמי מיכאל

- היצירה עוסקת בכמיהה להיבדלות מול כמיהה לקשר אנושי ולהשתייכות למעגל חברתי.
- מה שיוצר רצונות מנוגדים אלו זו העובדה שמדובר במשפחה ערבית ישראלית, שחיה במציאות קשה מאוד, ועל רקע המלחמות בארץ (מלחמת העצמאות וגירוש בני משפחתה של אום-הודא מהארץ, וכן פרוץ מלחמת לבנון הראשונה).
- את הכמיהה להיבדלות אנו רואים בהתנהגותה של אום-הודא, המשפחה מתבדלת מהפלג הכפרי שלה, הפלג שחי בכפרי הגליל, ומרגישה עליונות מסוימת בשל מגוריהם בעיר ובשל עברה המפואר של אום-הודא (משפחה עשירה ומשכילה, שחלקה הגדול ברח/גורש לירדן ולבנון לאחר מלחמת העצמאות).
- הודא מתבדלת מבני עמה הערבים. היא מציינת שהיא ואחותה מרי לא מדברות ערבית ברחוב, היא למדה בבית הספר ספרות עברית, והמשורר האהוב עליה הוא יהודה עמיחי.
- היא עובדת במשרד נסיעות של יהודים וחבריה לעבודה יהודים- בועז, עדינה ושרלי.
- יש בהודא כמיהה לקשר אנושי. היא בודדה מאוד וסובלת מכאבי גב פסיכוסומאטיים, מחרדות והזיות, בעקבות פרדתה מבהיג'. להודא יש התלבטות קשה סביב הקשר עם אלכס

אהבה היהודי. מצד אחד היא שמחה על שמצאה קשר אינטימי קרוב ואהבה עמוקה, ומצד שני היא יודעת שהוא יהודי ולא תמיד יתקבל על-ידי בני עמה, למרות שסבה מקבל את אלכס ואמה, לאחר קשיים מקבלת אותו גם. יש לפרט ולהדגים מהיצירה.

- לבני המשפחה הרחוקים יותר ולאנשי השכונה, קשה יותר לקבל את אלכס. יש להדגים על-פי סצנת האבל על וויד ואל-פי סצנת גיהוץ המדים לפני יציאתו של אלכס למילואים.

שאלה מספר 22

"כל החיים לפניו"/אמיל אז'אר

- גיבור הרומן מומו, חווה חוויה של פרידה וכן של עמידה מול המוות בסיום הרומן כאשר גברת רוזה גוססת. יש לפרט מעט על שתי דמויות אלה.
- גברת רוזה חולה מאוד, מומו והיא יודעים שהיא עומדת למות. היא מבקשת ממומו שלא ייתן לה למות בבית החולים. הוא מקיים את בקשתה ומוריד אותה ל"חור היהודי" כדי שתמות שם.
- כאשר ד"ר כ"ץ והשכנים שואלים לשלומה ולפשר היעלמותה, הוא בודה את "הסיפור הישראלי", על כך שבני משפחתה באים מישראל לקחת אותה אליהם.
- מומו מתפלל עבור גברת רוזה תפילת "שמע", למרות שדתו אוסרת זאת עליו.
- במשך שלושה שבועות הוא יושב ליד גופתה, מאפר אותה ושופך עליה בושם כדי לטשטש את ריח הריקבון.
- תפקיד חוויה זו להראות את הקשר בין גברת רוזה למומו, קשר שנבנה לאט לאט במשך אחת עשרה שנה. יש לפרט קשר זה על משבריו.
- הקשר בין מומו לגברת רוזה נבנה סביב הבדידות של שניהם. לפרט על הבדידות ולהדגים מתוך היצירה איך מומו מתמודד עם הבדידות.
- מומו, לאורך כל הרומן, מחפש קשר ואהבה. הוא מחפש את האהבה בקרב שכניו, מתייעץ ושואל את אדון חמיל. לפרט ולהדגים.
- רק כאשר גברת רוזה חולה וגוססת, מומו מבין שהיא האהבה שלו והיא אימו האמיתית. כאשר אביו מגיע אחרי אחת עשרה שנה להכירו, מומו משתף עם גברת רוזה פעולה, מכיוון שהוא מבין שהיא אמו האמיתית ולא סרסור רוצח מפוקפק, והוא נשאר איתה בשעתה הקשה, עד שהמוות מפריד ביניהם.
- הרומן מסתיים אחרי שמוצאים את מומו ליד גופתה של גברת רוזה, שמרקיבה במרתף.
- מומו נלקח לביתה של גברת נאדין שמבקשת לאמצו.

- מומו אומר לבני המשפחה שהוא מוכן לנסות לחיות בביתם מכיוון שהם מבקשים כל-כך יפה, אבל את גברת רוזה הוא לא ישכח לעולם.

שאלה מספר 23

הדבר/ אלבר קאמי

- דברים אלה אומר האב פנלו בדרשתו הראשונה מעל דוכן הקתדרלה לאחר הטלת הסגר.
- דרשה זו מייצגת את עמדתו הפנאטית של הכומר. האב פנלו מאמין שהדבר הוא עונשם של חוטאים ומקדש את הייסורים. הוא מבחין בינו לבין האחרים ונוקט בלשון "אתם" ורואה באסון הנורא הזדמנות להיטהרות, הפרדת התבן מן הבר. הוא מאמין שהנידונים יהיו רבים מהנבחרים, זו זריעה ממנה יצמח קציר אמת.
- האב פנלו בשלב הזה אינו חושב שצריך להילחם בדבר אלא להתמסר לייסורים.
- ככל שמחריפה המגפה פנלו הולך ומשתנה ובשלב מסויים הוא נרתם למאבק.
- שיאו של הספר הוא במות הילד, בנו של השופט אותון. המספר מתאר את ייסוריו של הילד הקטן ואת אוזלת ידם של הסובבים אותו, הרופאים, הכומר והאחרים.
- לאחר מות הילד מתנהל ויכוח בין דוקטור רייה לבין האב פנלו. האב אומר לרופא שאנחנו חייבים לאהוב את הבריאה גם אם איננו מבינים אותה, אבל רייה משיב לו שעד יומו האחרון יסרב לאהוב בריאה שבה מתים ילדים.
- מותו של הילד מחולל שינוי בכומר שמתבטא בדרשה השניה אותה הוא נושא. בדרשה זו הוא לא אמר עוד "אתם" אלא "אנחנו" ומדבר על כך שיש בעולם רעה נחוצה-עונשם של חוטאים ורעת חינם- מותם של ילדים. בדרשה זו אומר האב פנלו שאהבת אלוהים היא אהבה קשה ותובענית, הכל או לא כלום. הוא עצמו בוחר בהכל היות ואיננו יכול לכפור בהכל.
- דרשה זו מעידה על הספק שחוה האב פנלו, אמונתו מתערערת אבל הוא בוחר להמשיך ולהחזיק בה בכוח.
- מייד לאחר מכן האב פנלו חלה אבל לא ברור במה, לא היו לו סימנים עיקריים של הדבר, הוא מת מוות מסופק כשעל כרטיס החולה נכתב "אבחנה לא ברורה", מטאפורה לספק שחוה באמונתו .
- דרך דמותו של האב פנלו חשוב לתאר גם את דוקטור רייה ואת עמדתו השונה ולסכם באלגוריה ובמשמעותיה.

שאלה מספר 24

הדבר/ אלבר קאמי

- ניתן לבחור בשתיים מכל הדמויות המופיעות ברומאן. כדאי שאחת מהן תהייה הגיבור- דר' רייה.
- ניתן לתאר את התנהגות הדמויות בשלושה אופנים- מורדות בדבר, מכחישות את הדבר, נכנעות לדבר.
- המורדים הם: רייה, רמבר, טארו, גראן.
- המכחישים אותו: האב פנלו, קוטאר
- הנכנעים לו: רוב תושבי אוראן האחרים.
- יש לפרט ולהדגים היטב את התנהגותן של שתיים מהדמויות.

ד"ר רייה-

- הראשון לברר את פשר הופעת החולדות, בהתחלה גם הוא לוקה בהסחת דעת.
- מכיר בעובדה שאין סיבה למגפה- **הכרה באבסורד**
- מתמסר למאבק נגדה
- חש מחויבות מוסרית- אותנטיות הומניסטית- "מה שמעניין אותי הוא להיות אדם".
- בוחר בתבונה האנושית ובסולידאריות החברתית המביאים לסיום המגפה. אדם פשוט וצנוע המתרחק מכל אידיאולוגיה.
- נמנע מהענקת ערך של קדושה או אידיאולוגיה למעשיו. הוא נאבק בדבר, נאבק במוות, הוא האדם המורד, האדם הסזיפי.
- נוקט פעולה כתגובה לסבל קונקרטי ולא כתולדה של עיקרון מופשט, מעדיף את האדם על פני העיקרון.

ז'אן טארו

- גבר צעיר, דמות מסורבלת, פנים מוצקות ומחורצות, גבות עבות, עיניים אפורות. התיישב באוראן שבועות ספורים קודם לפרוץ הדבר, מתגורר במלון גדול במרכז העיר, אמיד. לא ידוע מאין הוא ומדוע בא.
- כותב את רשמיו בפנקסים ועם פרוץ המגפה מתעד אותה.
- היפוכו הגמור של ד"ר רייה.
- דמות רומנטית המחפשת אחר החיבור אל האמת המוחלטת האחת והיחידה.
- וואם זו אינה ניתנת למימוש מוטב לפרוש מהחיים ומעולם המעשה- "הדבר היחיד

שמעניין אותי הוא למצוא את השלום והשלווה בתוכי פנימה".

- הוא הופך להוגה ולמבצע של מעשה התיקון וההצלה. מקים את משמרות התברואה.
- טארו אינו משנה את תפישות היסוד שלו : הוא **מבקש לחרוג לתחום השמימי של הקדושה**.

רמון רמבר

- גבר נמוך קומה בעל כתפיים רחבות, פניו נחושות ועיניו בהירות ופקחיות.
- לחם במלחמת ספרד וחזר משדות הקטל עם הלקח, שקנאות אידיאולוגית היא הרסנית
- נקלע לאוראן ומשתדל להימלט ממנה ולשוב אל אהובתו, המצפה לו בפריס. הוא מוצא את משמעות קיומו **ביחסי אהבה שבין גבר לאישה**.
- האהבה, על פי רמבר, מצטמצמת לתחומו של האושר הפרטי של האדם, העומד לעתים בסתירה למידת נכונותו לפעול במקרי משבר בהם יש ניגוד בין האינטרס הפרטי לכללי.
- מאשים את ד"ר רייה בהפשטה. ורייה מסכים עמו שאושרו של הפרט חשוב יותר, אבל רק במקרה שההפשטה קמה להורגך עליך לנהוג בהפשטה. למרות עמדתו רייה מעודד את רמבר לעזוב את העיר ולשוב לאהובתו.
- המפנה בעמדתו חל, כשהוא נוכח לדעת כי אף לד"ר רייה אהובה המצויה הרחק ממחוז הדבר.
- רייה גורם לרמבר להטיל ספק באשר למשמעותו של האושר האישי על רקע הסבל והמצוקה המאכלסים את עולמו. במקרה זה נתפש האושר האישי כמין בריחה העומדת בניגוד לאחריות האישית העומדת בבסיסו של ההומניזם של רייה. רמבר שמבין זאת אומר שאולי זו בושה להיות היחיד המאושר.

ג'וזף גראן

- גבר כבן חמישים, שפם צהוב, גוף ארוך כפוף, כתפיים צרות, ידיו ורגליו כחושות.
- פקיד עירייה, עובד גם בלשכה לסטטיסטיקה. הוטל עליו לסכם את מספר הפטירות.
- אוהב לעזור מטבעו : מזעיק את רייה לשכנו קוטאר, מטפל בקוטאר, מביא לרייה במו ידיו העתקים של מספר הפטירות.
- מתגעגע לאשתו שנטשה אותו.
- בשעות הפנאי עסוק בכתיבה. הוא שוקד על ניסוחו המדויק של משפט אחד.
- רייה רואה בו את גיבורו של הרומאן – איש פשוט, אוהב אדם ועוזר לבריות מטבעו.
- היא מורד בדבר באמצעות המעשה הישיר והפשוט, באמצעות אהבת הזולת ומעשה האומנות.

האב פֶּנְלוֹ - כומר הכנסייה.

- להשקפתו, בני-האדם נענשים בצדק, גם כאשר אינם יודעים במה חטאו.
- מציג את אפשרות ההונאה העצמית, התכחשות לאמת.
- עובר תהליך ומשתנה.

קוטאר - סוחר יינות ממולח בעל עבר פלילי.

- לפני פרוץ המגפה מנסה להתאבד משום שהוא נרדף על ידי המשטרה.
- עם פרוץ המגפה, הוא הופך לאדם פתוח, שמח, מחובר. הוא מנצל את המגפה לקידום עסקיו הכלכליים. הוא זוכה להשתייך חברתית בזכות המגפה.
- באמצעות דמותו, ממחיש קאמי את סגנון החיים הניהיליסטי והלא-מוסרי שנגזר מהאבסורד.

פרק רביעי - דרמה

על נבחן שבחר בפרק זה היה לענות על שאלה אחת (שאלות 25-28), על פי טרגדיה מאת סופוקלס או טרגדיה מאת שקספיר שלמדת.

שאלה מספר 25

"אנטיגונה"

- ניתן לענות גם על אנטיגונה וגם על קראון. יש לבחור באחד מהם.
- יש לתאר כיצד ההיבריס שלהם בא לידי ביטוי וכיצד הוא מניע את העלילה.
- אנטיגונה חוטאת בחטא ההיבריס מראשית המחזה - על הנבחן לפרט זאת באמצעות התנהגותה בתמונות הבאות :
הדיאלוג בינה לבין אחותה בפרולוגוס,
העימות בינה לבין קריאון
מעשה ההתאבדות בסיום.
- קריאון חוטא בחטא ההיבריס לכל אורכו של המחזה. הכוח שנפל עליו פתאום מעוור את עיניו - על הנבחן לפרט זאת באמצעות התמונות הבאות :
מונולוג הפתיחה
העימות עם אנטיגונה
העימות עם הימון
העימות עם הנביא

- קריאון בסופו של המחזה מבין את טעותו, מודה בהיבריס ומתחרט חרטה מלאה על מעשיו. אנטיגונה אינה מודה בטעותה, למרות שמתערער בטחונה בצדקתה. היא חוטאת בהיבריס גם בהחלטתה הנחפזת להתאבד.

שאלה מספר 26

"אנטיגונה"

- הדבקות בעיקרון מולידה את הסבל הטרגי אך גם את הגדולה של האדם. קביעה זו באה לידי ביטוי בדמותה של אנטיגונה.
- אנטיגונה מחליטה לקבור את אחיה בניגוד לצו המלך קראון. מניעה להחלטה אציליים, מעידים על גדולתה כאדם. היא קוברת את אחיה מתוך נאמנות לקשר הדם, לאלים ולמוסר. דבקותה בעיקרון זה מחוללת גם את סבלה.
- אפשר לבסס קביעה זו על פי שתיים מהתמונות הבאות: דיאלוג הפתיחה בין אנטיגונה לבין איסמנה, העימות בין קראון לבין אנטיגונה, המונולוג האחרון של אנטיגונה ערב כליאתה.
- לאורך התשובה חשוב להצביע על דבקותה של אנטיגונה בעיקרון ועל סבלה שמאופיין בקופליקט בין הגורמים הצודקים. כמו כן יש להצביע על גדולתה האנושית העומדת בסתירה ליהירותה.
- אפשר להיעזר בסכמה של הגיבור הטראגי.

פרק חמישי – סיפור שלא נלמד

פרק זה הוא חובה- ענה על שאלה 29

שאלה מספר 29

- א. כשהזבוב חולם הוא חושב שהוא נשר. בהתחלה לא ידע את נפשו מרוב אושר. אבל כעבור זמן מה הדבר העיקר עליו. גופו של הנשר הכביד עליו, הפריע לו להרגליו כזבוב: לשוטט להנאתו על עוגות, לשוטט על טינופת של בני האדם, להתנגש התנגשויות מכאיבות בחלונות חדרו. הזבוב לא היה מרוצה, דבר לא סיפק אותו, לא להלך בגדולות וגם לא למטה מזה. כשהיה מתעורר תמיד הצטער שהוא לא נשר והתעצב שהוא זבוב. לכן היה מרבה להתעופף ולהתרופף עד שהיה לאט לאט בלילה נרדם.
- ב. הסיום המטאפורי "בלילה שב להניח את רקותיו על הכר" מכונן למשמעותו הסמלית של הסיפור על האופי של בני האדם.

באמצעות הזבוב מתאר הסיפור את האדם כלא מסופק, לא שמח בחלקו וחווה אי שקט שמאפיין את הקיום שלו. זהו חוסר שביעות רצון בסיסי שמאופיין בכמיהה לבלתי מושג שגם כאשר משיגים אותו הוא אינו מספק.